

Monografia „**Skutki krzyżowania i kojarzenia bydła w Polsce w latach 1946-1997**” autorstwa **Mariana Kuczaja**, która ukazała się w roku 2002, nakładem Wyd. AR Wrocław, została pozytywnie oceniona przez dwóch recenzentów, wybitnych specjalistów z zakresu hodowli bydła: prof. dr hab. Jan Szarka (Akademia Rolnicza – Kraków) i prof. dr hab. Zygmunta Reklewskiego (IHiGZ – Jastrzębiec).

Monografia adresowana jest w głównej mierze do specjalistów hodowli i chowu bydła, pracowników ośrodków doradztwa rolniczego, nauczycieli średnich i wyższych szkół rolniczych oraz młodzieży studiującej w uczelniach rolniczych. Na 297 stronach książki (ark. druk. 18,5) na podstawie 428 pozycji piśmiennictwa autor przedstawił w niej opis zmian, jakie zachodziły w Polsce w latach 1947-1997, w zakresie głównych cech użytkowych bydła, a mianowicie wydajności mleka, zawartości składników w mleku oraz przydatności opasowej i wartości rzeźnej.

Głównym celem opracowania było przeanalizowanie skutków krzyżowania i kojarzenia bydła ras krajowych między sobą oraz z rasami zagranicznymi z równoczesnym wskazaniem na pozytywne efekty krzyżowania i naukowe wyjaśnienie przyczyn nieudanych eksperymentów. Równocześnie przedstawiono kryteria, którymi należy się kierować, ażeby zapewnić oczekiwane efekty krzyżowania. Wyodrębniono także linie hodowlane buhajów, których potomstwo spełniło oczekiwania eksperymentatorów.

Niniejsze monografia jest wykładnią trafnych decyzji odnośnie kierunków doskonalenia bydła; może stanowić cenną pomoc przydatną tak dla środowisk naukowych jak też w praktycznej hodowli.

Książka do nabycia: u autora - Zakład Hodowli Bydła i Produkcji Mleka, pok. 313 lub sprzedaż wysyłkowa - 40,00 plus koszty wysyłki; e-mail: marian.kuczaj@upwr.edu.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Przedmowa	13
1. WSTĘP	15
2. CEL PRACY	18
3. MATERIAŁ I METODY	19
4. WYNIKI KRZYŻOWANIA I KOJARZENIA BYDŁA RAS KRAJOWYCH MIĘDZY SOBĄ ORAZ Z RASAMI IMPORTOWANYMI	21
4.1. Doskonalenie bydła rasy czarno-białej (cb) w Polsce	21
4.1.1. Kojarzenie międzyodmianowe bydła rasy cb z rasą fryzyjską czarno-białą	22
4.1.2. Krzyżowanie bydła rasy cb z rasą holsztyńsko-fryzyjską (hf)	34
4.1.3. Mieszańce bydła rasy cb z holsztyńsko-fryzyjskim (hf) z Kanady i czarno-białym bydłem szwedzkim (slb)	74
4.1.4. Mieszańce bydła rasy cb z rasą hf z Wielkiej Brytanii (fb)	76
4.1.5. Mieszańce bydła rasy cb z rasami: hf odmiany niemieckiej (hf/n), z fryzem czarno-białym duńskim (sdm) i czarno-białym fryzem szwedzkim (slb)	80
4.1.6. Mieszańce bydła rasy cb z rasami: hf i ayrshire'em fińskim (af)	83
4.1.7. Mieszańce bydła rasy cb z rasami: hf i czerwono-białą (czb)	84
4.1.8. Mieszańce bydła rasy cb z rasami: jersey (j), simentalską (sim) i hf	87
4.1.9. Mieszańce 4-rasowe bydła jersey (j), duńskiej czerwonej (dc), belgijskiej czerwonej (bc) i czarno-białej (cb)	93
4.2. Doskonalenie bydła rasy czerwono-białej (czb) w Polsce	96
4.2.1. Kojarzenie międzyodmianowe bydła rasy czb z rasą fryzyjską czerwono-białą	98
4.2.2. Krzyżowanie bydła rasy czb z rasą holsztyńską-fryzyjską red (hf red)	106
4.2.3. Mieszańce bydła rasy czb z rasami: hf red i ayrshire'em fińskim (af)	118
4.2.4. Mieszańce bydła rasy czb z rasami: szwedzką czerwono-białą (srb) i ayrshire'em fińskim (af)	119

4.3. Skutki krzyżowania bydła czarno- i czerwono-białego z rasą hf w Polsce-----	123
4.4. Doskonalenie bydła rasy polskiej czerwonej (pc)-----	131
4.4.1. Mieszańce bydła rasy pc z rasą duńską czerwoną (dc) -----	140
4.4.2. Mieszańce bydła rasy pc z rasą jersey (j) -----	145
4.4.3. Mieszańce bydła rasy pc z rasami: belgijską czerwoną (bc) i jersey (j) -----	148
4.4.4. Mieszańce bydła rasy pc z rasą angler (an) -----	150
4.4.5. Mieszańce bydła rasy pc z rasą czerwono-białą (czb) -----	154
4.4.6. Mieszańce bydła rasy pc z rasą simentalską (sim) -----	157
4.5. Doskonalenie bydła rasy simentalskiej (sim) w Polsce-----	159
4.5.1. Kojarzenie międzyodmianowe bydła simentalskiego-----	159
4.6. Doskonalenie cech użytkowości mięsnej krajowych ras bydła w Polsce---	177
4.6.1. Mieszańce bydła rasy czarno-białej i polskiego bydła czerwonego z rasami: aberdeen angus (aa), hereford (he), charolaise (cha) i simentalską (sim) -----	187
4.6.2. Mieszańce polskiego bydła czerwonego z rasami: czarno-białą (cb), czerwono-białą (czb), simentalską (sim), charolaise (cha), piemontese (pie), limousine (lim) i blonde d`Aguitaine (ba) -----	195
4.6.3. Mieszańce bydła rasy cb z rasami: charolaise (cha) i simentalską (sim) -----	198
4.6.4. Mieszańce bydła rasy cb z rasami: limousine (lim), blonde d`Aguitaine (ba) i simentalską (sim)-----	201
4.6.5. Mieszańce bydła rasy cb z rasami: limousine (lim), charolaise (cha), chianina (chia), marchigiana (mar), piemontese (pie) i simentalską (sim) -----	205
4.6.6. Mieszańce bydła rasy czb z rasami: charolaise (cha), blonde d`Aguitaine (ba), simentalską (sim), piemontese (pie) i chianina (chia)-----	210
4.6.7. Mieszańce bydła rasy simentalskiej z rasami: limousine (lim), piemontese (pie), czerwono-białą (czb) i hereford (he) -----	215
4.6.8. Mieszańce bydła rasy cb z rasami: belgijska biało-błękitna (bbb), charolaise (cha) i limousine (lim)-----	217
4.6.9. Mieszańce bydła rasy cb z rasą czarną walijską – welsh black (wb) ---	220
4.6.10. Mieszańce bydła ras: cb i czb z rasą salers (sa) i teksańską długorogą – teksas longhorn (tl) -----	221
4.6.11. Linie syntetyczne – bydło mięsne wielorasowe -----	222

5. DYSKUSJA-----	231
5.1. Uwarunkowania hodowlane a skutki krzyżowania krajowych ras bydła-----	231
5.2. Uwarunkowania ekonomiczne a skutki krzyżowania krajowych ras bydła-----	232
5.3. Uwarunkowania środowiskowe a skutki krzyżowania bydła ras cb i czb-----	234
5.4. Uwarunkowania fizjologiczne a skutki krzyżowania krajowych ras bydła-----	237
5.5. Wpływ genotypu na wydajność mleczną krów ras cb i czb-----	237
5.6. Wpływ genotypu na skład chemiczny mleka krów ras cb i czb-----	239
5.7. Wpływ genotypu na eksterier bydła ras cb i czb-----	241
5.8. Niektóre wskaźniki płodności krów mieszańców cb x hf oraz czb x hf red, okres użytkowania i przyczyny ich brakowania-----	243
5.9. Użytkowość mięsna mieszańców cb x hf oraz czb x hf red-----	244
5.10. Krzyżowanie polskiego bydła czerwonego z rasami mlecznymi-----	246
5.11. Doskonalenie bydła simentalskiego w Polsce-----	249
5.12. Krzyżowanie towarowe i wypierające bydła krajowych ras z rasami importowanymi-----	250
6. PODSUMOWANIE I WNIOSKI-----	255
PIŚMIENNICTWO-----	261